

Platná znění zákonů

Platné znění zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn a doplnění

§ 19a

(1) Starobní a invalidní důchod pojištěnce, který získal aspoň 15 roků náhradní doby pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. e) nebo § 102a **odst. 1** (dále jen „náhradní doba péče o závislou osobu“), nesmí být vyměřen z nižšího výpočtového základu, než kolik činí výpočtový základ stanovený podle § 15 z osobního vyměřovacího základu vypočteného podle odstavců 2 a 3 a podle § 16.

(2) U pojištěnce uvedeného v odstavci 1 se náhradní doba péče o závislou osobu pro účely stanovení osobního vyměřovacího základu považuje

a) za vyloučenou dobu, a to i když se kryje s dobou účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e), s dobou pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu, nebo s dobou, za kterou náležely náhrady uvedené v § 16 odst. 3 věty čtvrté a páté, nebo

b) za dobu pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zohledňují pro účely ročního vyměřovacího základu,

a to podle toho, co je pro tohoto pojištěnce výhodnější; postup podle písmene a) se přitom týká pouze celého časového úseku, po který se uvedené doby vzájemně kryjí.

(3) Za příjem pojištěnce uvedeného v odstavci 1 se pro účely odstavce 2 písm. b) považuje

a) po 31. prosinci 2006 částka odpovídající výši příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách osoby, o kterou pojištěnec osobně pečoval. Úhrn těchto částek za kalendářní rok se přičítá k ročnímu vyměřovacímu základu pojištěnce stanovenému za tento kalendářní rok podle § 16 odst. 2 věty první,

b) před 1. lednem 2007 za kalendářní rok částka 96 000 Kč vynásobená koeficientem stanoveným jako podíl, v jehož čitateli je všeobecný vyměřovací základ za kalendářní rok, za který se vypočítává roční vyměřovací základ, a ve jmenovateli je všeobecný vyměřovací základ za rok 2007; netrvala-li náhradní doba péče o závislou osobu celý kalendářní rok, snižuje se částka vypočtená podle části věty před středníkem úměrně. Koeficient podle věty první se stanoví s přesností na 4 platná desetinná místa. Částka za kalendářní rok podle věty první se přičítá k úhrnu vyměřovacích základů pojištěnce za tento kalendářní rok uvedenému v § 16 odst. 2 věty první.

* * * * *

HLAVA PRVNÍ STAROBNÍ DŮCHOD

Díl čtvrtý
Zvláštní ustanovení o starobním důchodu některých pracujících v hornictví

§ 37b

- (1) Ustanovení tohoto dílu se vztahují na pojištěnce, kteří
- a) před 1. říjnem 2016 začali vykonávat zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech (dále jen „zaměstnání v hlubinném hornictví“) a
 - b) v zaměstnání v hlubinném hornictví odpracovali celkem aspoň
 - 1. 3 300 směn, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hlubinném hornictví v uranových dolech, 2 200 směn,
 - nebo
 - 2. 3 081 směn, pokud zaměstnání v hlubinném hornictví skončilo z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hlubinném hornictví v uranových dolech, 1 981 směn, pokud toto zaměstnání skončilo z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice.

(2) Směnou v zaměstnání v hlubinném hornictví za dobu po 31. prosinci 1992 se rozumí taková směna, v níž pojištěnec vykonával zaměstnání v hlubinném hornictví po převážnou část pod zemí. Počet směn v zaměstnání v hlubinném hornictví za dobu před 1. lednem 1993 se zjistí tak, že počet kalendářních dnů zaměstnání v hlubinném hornictví, které bylo podle právních předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, se vynásobí koeficientem 0,6 a zaokrouhlí směrem nahoru.

(3) Ustanovení tohoto dílu se nevztahují na pojištěnce, jimž byl při přiznání starobního důchodu důchodový věk stanoven podle prováděcího právního předpisu vydaného podle § 107 odst. 2.

§ 37c

(1) Důchodový věk pojištěnce uvedeného v § 37b se stanoví tak, že od důchodového věku stanoveného podle § 32 se odečte 5 let; při stanovení důchodového věku tohoto pojištěnce se u žen postupuje stejně jako u mužů stejného data narození.

(2) Procentní výměra starobního důchodu pojištěnce, jehož důchodový věk je stanoven podle odstavce 1, se zvyšuje ode dne přiznání tohoto důchodu podle předpisů o zvýšení důchodů, které nabyly účinnosti v období od 1. ledna 1996 do dne, který předchází dni, od něhož se přiznává tento důchod. Zvýšení podle věty první však spolu s procentní výměrou důchodu nesmí přesáhnout nejvyšší výměru, která se stanoví tak, že nejvyšší částka výše důchodu podle § 4 odst. 1 věty druhé zákona č. 76/1995 Sb., o zvýšení vyplácených důchodů a důchodů přiznávaných v roce 1995, se zvýší podle předpisů o zvýšení důchodů, které nabyly účinnosti v období od 1. ledna 1996 do dne, který předchází dni, od něhož se přiznává starobní důchod. Zvýšení podle věty první a druhé se stanoví tak, jako kdyby starobní důchod byl přiznán ke dni 31. prosince 1995.

* * * * *

Starobní důchod

§ 74

Nároky na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. lednem 1996 po odpracování stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii nebo v I. (II.) kategorii funkcí zůstávají zachovány ~~do 31. prosince 2018~~. Snížená věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod se přitom považuje pro účely tohoto zákona za důchodový věk.

* * * * *

**Platné znění zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení,
ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn a doplnění**

HLAVA DRUHÁ

Úkoly zaměstnavatelů při provádění důchodového pojištění

§ 35a

Povinnost zaměstnavatelů vést záznamy a podávat hlášení pro účely důchodového pojištění

(1) Zaměstnavatelem se pro účely důchodového pojištění rozumí právnická nebo fyzická osoba, která zaměstnává jiné fyzické osoby nebo k níž jsou fyzické osoby ve vztahu, který zakládá účast na důchodovém pojištění. Za zaměstnavatele se považují též organizační složky státu, v nichž jsou zařazeny fyzické osoby v pracovním poměru nebo činny na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce, služební úřady, v nichž jsou státní zaměstnanci podle služebního zákona^{3a)} zařazeni k výkonu státní služby, věznice, v nichž vykonává trest odnětí svobody odsouzený zařazený do práce, ústavy pro výkon zabezpečovací detence, v nichž vykonávají zabezpečovací detenci osoby zařazené do práce, a příslušné útvary, složky nebo jiné organizační části bezpečnostních sborů nebo ozbrojených sil České republiky, které vyplácejí příslušníkům bezpečnostních sborů nebo vojákům z povolání plat (dále jen "útvár"). Za zaměstnavatele se považuje dále organizační složka právnické osoby, která má sídlo ve státě, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, pokud je tato složka zapsána v obchodním rejstříku a tato právnická osoba zaměstnává vedoucí zaměstnance této organizační složky, pokud tito zaměstnanci mají místo výkonu práce trvale v České republice.

(2) Zaměstnavatelé jsou povinni vést potřebné záznamy o skutečnostech rozhodných pro nárok na dávky důchodového pojištění, jejich výši a výplatu a předkládat je příslušným orgánům sociálního zabezpečení.

(3) Změny ve skutečnostech rozhodných pro nárok na dávku a jeho trvání a pro výši a výplatu dávky jsou zaměstnavatelé povinni písemně hlásit, není-li určeno jinak, do osmi dnů. Na výzvu orgánů sociálního zabezpečení jsou organizace povinny podat hlášení a předložit záznamy ve lhůtě určené tímto orgánem, a není-li lhůta určena, do osmi dnů od doručení výzvy.

(4) Zaměstnavatelé jsou povinni uschovávat

- a) stejnopisy evidenčních listů (§ 38 odst. 5 věta první) vyhotovených v kalendářním roce, kterého se týkají, nebo v bezprostředně následujícím kalendářním roce po dobu 3 kalendářních roků po roce, kterého se týkají, a stejnopisy ostatních evidenčních listů po dobu 3 kalendářních roků po roce, ve kterém byly vyhotoveny,
- b) záznamy o skutečnostech vedených v evidenci podle § 37 odst. 1 písm. h) po dobu 6 kalendářních roků následujících po měsíci, kterého se záznam týká, vždy však po dobu 3 kalendářních roků následujících po měsíci, v němž bylo dlužné pojistné za tento měsíc zapláceno,

- c) záznamy o skutečnostech vedených v evidenci podle § 37 odst. 1, pokud jde o poživatele starobního nebo invalidního důchodu, po dobu 10 kalendářních roků po roce, kterého se týkají,
- d) mzdové listy^{71a)} nebo účetní záznamy o údajích potřebných pro účely důchodového pojištění, včetně údajů uvedených v § 37 odst. 2 a 3, po dobu 30 kalendářních roků následujících po roce, kterého se týkají, a jde-li o mzdové listy nebo účetní záznamy o údajích potřebných pro účely důchodového pojištění vedené pro poživatele starobního důchodu, po dobu 10 kalendářních roků následujících po roce, kterého se týkají,
- pokud zvláštní právní předpis nestanoví pro záznamy, které mají charakter účetních záznamů, delší uschovací dobu; za záznamy o těchto skutečnostech se vždy považují doklady o druhu, vzniku a skončení pracovního vztahu, záznamy o pracovních úrazech a o nemocech z povolání a záznamy o evidenci pracovní doby^{71b)} včetně doby pracovního volna bez náhrady příjmu.

(5) Zaniká-li zaměstnavatel bez právního nástupce před uplynutím dob uvedených v odstavci 4, je povinen zajistit úschovu záznamů a dalších dokladů do uplynutí uvedených dob a písemně oznámit okresní správě sociálního zabezpečení, kde jsou tyto záznamy a doklady uloženy. Jsou-li záznamy a další doklady uloženy v archivech, jsou archivy tyto záznamy a doklady povinny bezplatně na výzvu okresní správy sociálního zabezpečení nebo České správy sociálního zabezpečení pro účely provádění důchodového pojištění na nezbytně nutnou dobu předat; archivy mají právo na úhradu nákladů přepravy nebo zaslání.

71a) § 38j zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

71b) § 94 zákoníku práce.

* * * * *

§ 37

Vedení a předkládání záznamů

(1) Evidence, kterou zaměstnavatel vede o občanech pro účely důchodového pojištění, musí obsahovat tyto údaje:

- příjmení (včetně všech dřívějších příjmení), jméno, datum a místo narození, pohlaví, místo trvalého pobytu, státní občanství, a byl-li občan účasten důchodového pojištění v cizině a zaměstnavatel je jeho prvním zaměstnavatelem po skončení této účasti, též údaj o názvu a adrese cizozemského nositele pojištění a o cizozemském čísle pojištění,
- rodné číslo,
- vznik a skončení pracovního poměru nebo jiného vztahu k zaměstnavateli, který zakládá účast na důchodovém pojištění,
- vyměřovací základ pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení za příslušná rozhodná období podle zvláštního zákona,⁵⁵⁾
- dobu dočasné pracovní neschopnosti, s výjimkou dočasné pracovní neschopnosti, kterou si občan přivodil úmyslně, a karantény, dobu, po kterou trvala potřeba ošetřování nebo péče o dítě ve věku do 10 let nebo jiného člena domácnosti, nejde-li o osoby, které podle zákona o nemocenském pojištění nemají nárok na ošetřovné, a skutečnost, zda pojištěnec v žádosti o ošetřovné uvedl, že je osamělý, a dobu před porodem, po kterou nebyla vykonávána výdělečná činnost z důvodu těhotenství, nejdříve však od začátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu, do dne, který bezprostředně předchází dni porodu,

- f) dobu pracovního volna bez náhrady příjmu a neomluvené nepřítomnosti v práci,
- g) záznam, zda občan pobírá starobní důchod přiznaný podle § 31 zákona o důchodovém pojištění, kdo jej vyplácí, datum vzniku nároku na tento důchod, popřípadě číslo rozhodnutí o jeho přiznání, jde-li o poživatele důchodu vypláceného orgány ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti,
- h) jde-li o obchodní společnost za období před rokem 2014, seznam společníků a členů statutárního orgánu a dozorčí rady této společnosti za jednotlivé kalendářní měsíce a přehled kalendářních měsíců, za které tato společnost neodvedla pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, které byla povinna odvést; to platí obdobně pro družstvo,
- i) nepodléhá-li zaměstnanec nebo smluvní zaměstnanec pojištění podle zákona o důchodovém pojištění, údaje o jeho pojištění v cizině,
- j) dobu vojenské činné služby, nejde-li o vojáky z povolání.

(2) Zaměstnavatel dále vede evidenci

- a) o náhradách za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz (nemoc z povolání), které vyplácí, a vystavuje občanům potvrzení o době a důvodu poskytování těchto náhrad a o výši těchto náhrad vyplacených v jednotlivých kalendářních letech,
- b) o zvláštním příspěvku horníkům, který vyplácela před rokem 1996, a vystavuje potvrzení občanům o době poskytování příspěvku a o výši příspěvku vyplaceného v jednotlivých kalendářních letech,
- c) o dobách uvedených v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a), d) a e) zákona o důchodovém pojištění, pokud tyto doby trvaly celý kalendářní měsíc, popřípadě jen po část kalendářního měsíce, pokud pracovní poměr nebo jiný vztah k zaměstnavateli, který zakládá účast na důchodovém pojištění, trval jen po část kalendářního měsíce, a v takovém kalendářním měsíci byl zúčtován příjem, který se zahrnuje do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení, a o výši tohoto příjmu; zaměstnavatel vystavuje potvrzení o těchto dobách a o výši tohoto příjmu na žádost občana za jednotlivé kalendářní roky.

(3) Zaměstnavatel, který zaměstnává zaměstnance, kteří pracují v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech (dále jen „zaměstnání v hlubinném hornictví“), dále vede pro účely stanovení důchodového věku podle § 37c odst. 1 zákona o důchodovém pojištění o těchto zaměstnancích

- a) jejich seznam,
 - b) evidenci o směnách, v nichž bylo zaměstnání v hlubinném hornictví po převážnou část směny vykonáváno pod zemí v hlubinných dolech,
 - c) název povolání, které vykonává zaměstnanec v zaměstnání v hlubinném hornictví, a popisy pracovních činností, které vykonává zaměstnanec v těchto povoláních; při zpracování těchto popisů a označení názvu povolání se používají pracovní činnosti a názvy povolání obsažené v Národní soustavě povolání⁸¹⁾, přičemž se zároveň uvede, že pracoviště tohoto zaměstnance má charakter stálého pracoviště pod zemí v hlubinných dolech,
 - d) záznam o dni dosažení nejvyšší přípustné expozice;
- zaměstnavatel vystavuje potvrzení o údajích podle písmen b) a d) na předepsaných tiskopisech. Zaměstnavatel je povinen vystavit toto potvrzení občanu na jeho žádost, a to do 30 kalendářních dnů od obdržení této žádosti; zaměstnavatel je dále povinen vystavit občanu toto potvrzení a stejnopis potvrzení předložit České správě sociálního zabezpečení, a to do 30 kalendářních dnů po skončení zaměstnání v hlubinném hornictví.

(3) (4) Občané předkládají potvrzení uvedená v odstavci 2 v souvislosti se žádostí o přiznání důchodu. **Občané předkládají potvrzení uvedené v odstavci 3 v souvislosti se žádostí o přiznání důchodu nebo v souvislosti se žádostí o přepočítání důchodu podle zvláštního právního předpisu⁸²⁾.**

(4) (5) Jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou a o osobu dobrovolně účastnou důchodového pojištění, vede příslušná okresní správa sociálního zabezpečení v evidenci údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění. Okresní správa sociálního zabezpečení je na žádost osoby samostatně výdělečně činné a osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění povinna vydat jí potvrzení o době trvání účasti na důchodovém pojištění a o vyměřovacím základu pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, a to nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy jí žádost této osoby byla doručena. Okresní správa sociálního zabezpečení zasílá plátcům důchodu, je-li jím některý z orgánů sociálního zabezpečení uvedených v § 9 odst. 1, potvrzení o výši vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za kalendářní rok, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu osobě samostatně výdělečně činné.⁵⁶⁾

(5) (6) Jde-li o osoby vedené v evidenci krajské pobočky Úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání, vede příslušná krajská pobočka Úřadu práce v evidenci údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění. Krajská pobočka Úřadu práce zasílá České správě sociálního zabezpečení prostřednictvím ministerstva údaje o době, po kterou uchazeči o zaměstnání náležela podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a době, po kterou tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležely, a to vždy po uplynutí kalendářního roku. Ustanovení ~~odstavce 4~~ **odstavce 5** věty druhé platí zde přiměřeně.

(6) (7) Jde-li o osoby se zdravotním postižením při teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, vede zaměstnavatel nebo vzdělávací zařízení, u nichž se příprava provádí, v evidenci údaje potřebné pro provádění důchodového pojištění. Ustanovení ~~odstavce 4~~ **odstavce 5** věty druhé platí zde přiměřeně.

(7) (8) Zaniká-li obchodní společnost [odstavec 1 písm. h)] bez právního nástupce, je povinna předat údaje uvedené v odstavci 1 písm. h) okresní správě sociálního zabezpečení uvedené v § 39 odst. 1 větě první, a to nejpozději do dne výmazu obchodní společnosti z obchodního rejstříku; to platí obdobně pro družstvo.

55) § 6 zákona ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 241/1994 Sb. a zákona č. 160/1995 Sb.

56) § 11 odst. 3 písm. b) a § 16 odst. 6 zákona č. 155/1995 Sb.

81) § 6 odst. 1 písm. f) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

82) Nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993, ve znění nařízení vlády č. 69/2015 Sb.